

מסורת הש"ס

(א) [פ'י הר"ן על סוף
המסנה בע"ז, ב] מור לב;
(ג) [ריש מטות, ד] מפרש
לה הס"ד ומה"ד דבר שבינו
בו, ה) [ויקרא יט, ו]
(ו) [פ"ט ה"א, ו] [ז"ל
לרי"ג,

[illegible][illegible]

לְהַחֲזִיק בָּכֶם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

רעז"י

רבי אליעזר פרק תשיעי נדרים

רבי חנינאי חומר פוטחין לחדש כצנור חזיו ואמרו. (7) שאמרו לו חילו היית יודע שאומרים על אצבץ חזיו לו ללכא שגדל בן רשע וזה שהוא פרוק צנדרים שכן רשעים דרכן לנדור כדאמרין לעיל פירקין קמא (דף קז.) ואם אמר לאו דלחיו הייתי יודע לא הייתי יודע ממירין לו: **והכמים אופרין.**

ואפילו אין דעמו להחמיר נותנים
ו דעת ^(א) להחמיר: רבי לרוב אומר
דד שפותחין לו בכבוד אביו ואמו
ו'. כלומר אם כן יכולים לפתוח
ו בכבוד אביו ואמו פותחין לו נמי
ובכבוד המקום שיהיו לומר לו נמי
ונכבד הקדש עושה שומר ורשע
ווא לשמים: אלא אם אשה אומר כן.
שפותחין לו בכך: אין נדרים. בגמרא
נפרש לה: דדבר שציוו לבין אביו
במה שהדיר והם נריים לו
הנאמת שפותחין לו בכבוד: פותחין
וגור. דדבר שלא היה צעולם בשעת
דרו ^(א) ועדיין עתידין לצוא לעולם
אחר שנדר. ומפרש כיל: ונעשה
וופר. אית דאמרי תלמיד שהוא
ריקן לו ואית דאמרי לכלל שגריק לו
או שיהי משיא. המוריד את בנו
אחרי אביו הייתי יודע כו' בקרוב
מן לא הייתי נודר: ונעשה. אותו

ייתכן: ציור הכנתם. הציור נולד ממש הוה: ר"ח משיח והנחמס חסרין. קסצברי אין פותחין בנולד. ובמס' נזיר בפ' ב"ש (דף ע"ג:) מפרש דרבינוהו ובמס' לר' אליעזר והודה להס: גב' מאי אין נדרים. דקאמר לן רבי זדוק לר' אליעזר אין נדרים: ניסרין יפה. כדפרשין עילי אפילו שאין דעמו להמחרט ממוך שמאיימין עליו כל כך משום כבוד אביו ואמו אומר שמתחרט אבל אין מתחרט לגמרי: אין

וְעַתָּה הִנֵּה אֲנִי מֵתָהּ וְאַתָּה חַיָּה וְעַתָּה הִנֵּה אֲנִי מֵתָהּ וְאַתָּה חַיָּה וְעַתָּה הִנֵּה אֲנִי מֵתָהּ וְאַתָּה חַיָּה

על דברי ר"א כי הוי' דפומחין בצבדו אביו ואמרו ולא חיישין שמה יסקר יפתחו לו נמי יסית וידע שהתקדש רע לפני המקום כלום היית נזדרי: אמרו לו. חמשים חמשים דברי אליעזר ויהי כהא דודאי יסקר דלא חליף צונו יולי האשמה עלה אינה מנח בשבילי וזו דלא וזו יא שוטה במדקרות חרב בלא דלמחי' בריש ארבעה דברים (לעיל) רע: דפמחין בצוסייה דאין קולנו דהיינו כבוד המקום והסח אומר לו נהי הפסוקים סבך דתנן צמחי' לאבן אבן מקום אלא מקור אלא שמוצרי לו כבוד המקום או ודאי משכר: ברבר צמחי' לקמן שיתחדש דבר זה וזה היה נדרי: והבחי' אביו חבין. טעמא דהרעה משום שעי' חמשים מדר חסד וחסד ארסי' לו: והיה משיא אביו חבין. טעון שהדירו לומר וזה היה סבך שישא והדריסו אלא יפתחו לו בצבדו המקום שידור עם אחת לא ינא לחסד להסיר לו

ר"ן מד.

רבי אליעזר אומר פותחין לו לאדם בנכדו חזיונא. שאומרים לו אילו היית יודע שמבזין בך ואמך על שאתה קל בנדרים וכדאמרינן (פסחין 3). דקרו להשיעא בר דיקא רשיעא בר רשיעא כלום היית נודר. לשון אחר שזאתה שאתה למדת מהם שאף הם מואלין בנדרים: ואמרים אופרים. בגמרא מפשט טעמיה:

אמר ר' לודק עד שפוטחין בכבוד אביו ואמו פוטחין לו בכבוד המקום. כלומר רבי אליעזר כי היכי דשרי לפתוח בכבוד אביו ואמו שרי נמי לפתוח בכבוד המקום שאומרים לו אילו היית יודע שנדרת שהיית מיקל בכבוד המקום דלא אמרין (כספרי) שהוא כבוד במלך עצמו כלום היית נודר: אמרו לו אם כן אין נדרים. כלומר אפי' ר' אליעזר מודה לרבנן דבכבוד המקום אין פוטחין דלא איתא דפוטחין אין נדרים. ובגמרא מפרש^ה מאי דבר שבין לזין אביו ואמו כגון שאסרם בהנאחם. ומיהו נהי דמסקינן הכא דלין פוטחין בכבוד המקום דוקא בכבוד המקום הכא דלין פוטחין משום דלא איתא דפוטחין אין נדרים נמי יפה כדאיתא בגמ' שאין שום אדם שיעזב

פניו נומר שחמי' היה ידוע שהם מיקב בכבוד המקום היה נודר ופשי'
אחת נמנע לכך מתחלה ישקר לומר כן אבל בכבוד מנזה אחת
פוטחין לקמן (דף סה:) פוטחין לו מן הכבוד בצורה אילו היית
יודוע שאתה עובר על אמת תנא את אחיך בלצנר) כלום היית נודר משום
הדרמורה אדעתא כי הני דמני תנא לא חמירא להו לאנשי כולי האי וזו
אחאפילו אדעתא דהכי היה נודר לא ישקר לומר אילו הייתי יודע שכן
לא הייתי נודר והיינו נמי דמני לקמן סו.) פוטחין בשבחות: ירושלמי' הכל

ר' שמש הלך בין פומתי 13: ג' מאי אין גדרס אמר איז אס ק
 ו' צדוד המקום לא יע' פניו צ'ק לפני חסד וישק' ויאמר
 ומשום הכי מודה רבי אליעזר לרצנ' שאין פומתי לו צ'דוד
 לא שג' צ'דוד המקום ולא שג' צ'דוד צ'ציו פומתי אין אדם
 ד'אין אדם מע' אכל צ'דוד צ'ציו ואמו מע' הלכך פומתי:

יודע שקראצין אותך רע למי המקום כלום היית טרד: אמרו לו אין נגידים. ונגמרו מפסלפולין ונעשה סופר. וקרץ לו לפי שהוא כובד שערות פניו או שנשניו בני וקרץ לינוק ללבושיו. נגמרה מפרש במאי פליגי: ועוד אמר ר' [אליעזר]. קולא אחרת: במאי אין נגידים. כלומר שכלל מקיים הנדר ומחמת בושת אומר שולעת ק' בלש.

ואמו. כגון שהדיד יצאו: ועוד אמר ר"א. קולא אחרת בגדרים פותחין בגדרים בטול כגון
הגדר מעיקרו ודבר שאליו מצוי אינו נעשה גדר טעות מעיקרו כי כשציל זה לא היה מני
זו בתוך אותו זמן ויטען לילך לחופת זנו: גמ' א"ב אין גדרים נשאלין להבט. דפתיח
יפתח זה הפתח לעצמו והוא אינו יודע דהוא אינו מוחל לכל אחרים מוחל לו:

נר מצוה

א א מ״ פ״ מהלכות
שבועות הל' י ופ״ד
מהל' נדרים הל' ה סמג
לאוין רמב טוש״ע י״ד
סימן רכח סעיף יא:

ב ב מ״ פ״ מהלכות
שבועות הל' ה טוש״ע
י״ד שם סעיף י:

ג ג (מ״י) טו״ע שס
שס סעיף יא:
ד ד ה מ״י שס הל׳ יב
[ופ״ח מהל׳ נדרים הל׳
ה] טו״ע שס סעיף יב:
ה ו (מ״י) טו״ע שס
סעיף י:

מוסף רש"י

וְאָמַר כֵּן אֵין נִדְרִים. רַבִּי
שְׁמֵוִי לִרְבִּי אֱלִיעֶזֶר, אֵס כֵּן
וְאִמְרוּ שְׁמוֹתֵיךְ בְּכָבוֹד אֲבִיו וְאִמְרוּ
פִּתְחוּךְ (בְּשֵׁם). פִּתְחוּךְ
וְנִבְנוּל וְחִסְמוּ אֶסְרֵיךְ.
וְדַקְדַּקְתִּי דָבָר שֶׁאֵל לְעוֹלָם
לְעוֹלָם הֵנֵדֶר יִכּוֹל לִמְרוֹת
לְעֵלֶת כֵּן לֹא הֵימֵן עֲדָה,
לְדָוִד לִיה לְמִיָּסָא אֲדַעְתִּיהּ,
וְדָבָר שֶׁאֵל לְעוֹלָם בְּשֵׁמֶת
וְאִסְדֵּר אֵין יִכּוֹל לִמְרוֹת
לְעֵלֶת אֲדַעְתִּיהּ.
כֵּן דְּרוֹ עֲמִיד לֹא
תִּמְדֵּר (ע"ס).

תוספות

רבי אליעזר אומר פותחין
לאדם בכבוד אביו.
כלומר אליו היית יודע
שארומים עליו לאתקן
וילאמן ראיתם צננא
צננדרים ויחצישו וי"מ
שלאמו העולם אי לא
שקל ולאס שהגדילו בן
צננדרים כזה: והבבסי
אומרין. לאתקן שמה
יחצישו ואומר מדעא בן
לא נדתי ויסקר: אמר ר"א
בר צדוק. ראיה לצנני
תנמיס: עד שפותחין
בכבוד אביו ויפתחוהו
בכבוד. מירוש אליו בית

לֵיָּהּ: קֹנָם שְׂאִינִי נִחְנָה
לְחֹפֶת זָנוּ: וְאֵין חֲבָמִים
- אֲבִי אֵין נִדְרִים נִתְרִים
:

שְׂאִינוּ מִזֵּי וְנוֹלַד וְנִתְחַדֵּשׁ
מִלִּדּוֹר כִּי הִיָּה קִבּוּר שְׁלֵא
בְּכִבּוּר הַמָּקוֹם שִׁיכָא כָּל